

Vergaderjaar 1989–1990

21 127

Bepalingen inzake het toezicht op beleggingsinstellingen (Wet toezicht beleggingsinstellingen)

Nr. 9

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET EINDVERSLAG

Ontvangen 11 december 1989

1. Algemeen

De ondergetekende heeft met belangstelling kennis genomen van de vragen en opmerkingen van de leden van de C.D.A.- en P.v.d.A.-fracties in het Eindverslag inzake de Wet toezicht beleggingsinstellingen (Wtb).

De leden van de P.v.d.A.-fractie vroegen om commentaar op de reacties van Bogamij N.V. en Wereldhave N.V. dd. 17 oktober 1989 aan de vaste Commissie voor Financiën en wel met name de opmerkingen over de internationale aspecten.

Het commentaar van de geraadpleegde organisaties en beleggingsinstellingen – waaronder Wereldhave N.V. en Bogamij N.V. – op de concept algemene maatregel van bestuur, die tot uitvoering van de artikelen 5, 6 en 12 Wtb zal dienen, wordt momenteel geëvalueerd. Het concept zal naar aanleiding van het ontvangen commentaar zeker op een aantal punten worden aangepast. Wat betreft de internationale aspecten stellen Bogamij N.V. en Wereldhave N.V. dat Nederlandse beursgenoteerde onroerend-goed beleggingsinstellingen door de Wtb in een ongunstiger concurrentiepositie geplaatst worden ten opzichte van gelijksoortige instellingen uit EG-landen die een dergelijke wetgeving niet kennen. Deze voorstelling van zaken is onjuist. De hier bedoelde beleggingsinstellingen zullen onder de werking van het regime van artikel 5 Wtb vallen, en dus niet onder het regime van artikel 6 dat ter uitvoering van de EG-richtlijn inzake instellingen voor de collectieve belegging in effecten (icbe's) dient en uitsluitend voor icbe's geldt. Nederlandse én buitenlandse beursgenoteerde onroerend-goed beleggingsinstellingen zullen in Nederland gelijkelijk onder het regime van artikel 5 Wtb vallen. In het buitenland zijn de genoemde instellingen onderworpen aan de vigerende wetgeving van het gastland; daarop heeft de Wtb geen invloed. Van een ongelijke concurrentiepositie als gevolg van de Wtb zal dan ook geen sprake zijn. Wel is het zo dat het feit dat een instelling in haar land van vestiging onder toezicht staat, vertrouwen kan wekken zowel bij buitenlandse beleggers als bij de buitenlandse autoriteiten die over de toegang tot hun markt moeten beslissen.

2. Hoofdpijnen van de regeling

De leden van de C.D.A.-fractie vroegen een toelichting op de in de memorie van antwoord uitgesproken verwachting dat het verschijnsel dochteronderneming in de loop van de tijd zal verdwijnen. Deze verwachting houdt verband met het feit dat de icbe-richtlijn van 'home country control' uitgaat. Als icbe's conform de icbe-richtlijn toegang krijgen tot de markten van andere EG-landen dan het eigen land, is het voor hen niet meer per sé nodig om in die andere landen een vestiging te stichten om als ingezetene van dat andere land toegang tot die markt te verkrijgen. Zij zullen dan immers ook de mogelijkheid hebben om hun rechten van deelneming via bijkantoren of rechtstreeks met behulp van vertegenwoordigingsconstructies vanuit hun land van vestiging in andere Lid-Staten te verhandelen. Naar verwachting zal dit ertoe leiden dat dochterondernemingen geleidelijk aan zullen verdwijnen. Omdat die dochteronderneming haar zetel heeft in de desbetreffende Lid-Staat, zal zij aldaar een vergunning moeten vragen. Voor die onderneming is dat land het 'home country'. Het ligt voor de hand dat een icbe bij voorkeur binnen de EG met één vergunning zal willen werken, in plaats van via dochters met verschillende vergunningen.

De leden van de C.D.A.-fractie stelden dat een buitenlandse instelling onder omstandigheden een vergunning kan krijgen zonder aan de vereisten te voldoen. Deze mogelijkheid zou Nederlandse instellingen in een nadelige positie kunnen plaatsen.

Deze zienswijze wordt door de ondergetekende niet onderschreven. De in de artikelen 5, derde lid, 6, zevende lid, en 12, derde lid, opgenomen ontheffingsmogelijkheden zijn immers van toepassing op alle - Nederlandse en buitenlandse - beleggingsinstellingen. Van een nadelige positie van Nederlandse beleggingsinstellingen is dan ook geen sprake. Bovendien is het niet zo dat op grond van de genoemde artikellieden een vergunning verkregen kan worden zonder dat aan enig vereiste wordt voldaan. Deze artikellieden beogen, als een soort «hardheidsclausule», in geval aan bepaalde specifieke vereisten niet of niet geheel op de aangewezen wijze kan worden voldaan, de mogelijkheid te bieden om toe te staan dat op andere wijze in het desbetreffende belang wordt voorzien.

3. Inhoud van de regeling

De leden van de P.v.d.A.-fractie informeerden of de wijze van taakopvatting van De Nederlandsche Bank N.V. (DNB) bij het toezicht op het kredietwezen overeenstemt met de wijze waarop het toezicht ingevolge de Wtb zal plaatsvinden.

In antwoord hierop kan worden gesteld dat, waar het om de opvatting van haar taak gaat, DNB ongetwijfeld het toezicht ingevolge de Wtb even serieus en met dezelfde toewijding zal uitvoeren als bij het toezicht op het kredietwezen. De ondergetekende wijst er echter op dat de Wet toezicht kredietwezen en de Wtb niet dezelfde invalshoeken en inhoud hebben, hetgeen tot gevolg heeft dat er belangrijke verschillen zullen zijn tussen de toezichtstaken die op grond van beide wetten aan DNB zijn opgedragen. Op verschillende plaatsen in de memorie van toelichting is hierop reeds ingegaan. Zo staat bijvoorbeeld op blz. 4: «Het is niet de taak van de overheid om, bijvoorbeeld door middel van bedrijfseconomisch toezicht op beleggingsinstellingen, marges te stellen aan de mate waarin een belegger risico's wenst te nemen.» Het behoeft geen betoog dat een dergelijke passage geen betrekking zou kunnen hebben op het toezicht dat DNB op kredietinstellingen houdt.

Deze leden vroegen voorts of, zo een representatieve branche-organi-

satie al bestond, dezerzijds een voorkeur voor delegatie aan een dergelijke organisatie zou bestaan. Vervolgens werd gevraagd de uitgesproken spijt ten aanzien van het niet bestaan van een dergelijke branche-organisatie te motiveren.

Naar de mening van ondergetekende berust de eerste vraag op een misverstand. De taken en bevoegdheden van de Minister van Financiën op grond van de Wtb zouden niet aan een branche-organisatie gedelegeerd kunnen worden, aangezien artikel 27, tweede lid, van de Wtb met zich brengt dat de toezichthouder onafhankelijk van de onder toezicht gestelden dient te zijn. De functie van een representatieve organisatie, zoals bedoeld in artikel 30, is er een van gesprekspartner voor de overheid en de toezichthouder. Een representatieve branche-organisatie heeft immers als voordeel dat er een centraal aanspreekpunt bestaat dat geconsulteerd zou kunnen worden over de uitvoering van de Wtb alsmede over eventuele wijzigingen in de regelgeving voor beleggingsinstellingen. Zolang er geen georganiseerde bedrijfstak bestaat, kan dit overleg slechts met enige zorgvuldig gekozen beleggingsinstellingen en organisaties plaatsvinden welke evenwel niet kunnen claimen de bedrijfstak als geheel te vertegenwoordigen. De spijt die bij de beantwoording van de vraag over artikel 30 is uitgesproken, moet in dit licht worden gezien. Daarnaast is het zo dat een representatieve organisatie een belangrijke stimulans aan zelfregulering door de bedrijfstak zou kunnen geven. Wanneer kwalitatief hoogwaardige zelfregulering zou ontstaan, zouden termen aanwezig kunnen zijn om op grond van artikel 14 van de Wtb tot vrijstelling van de bij de zelfregulering aangesloten beleggingsinstellingen over te gaan.

De leden van de P.v.d.A-fractie informeerden vervolgens of bij enig uitstel van de voorgenomen delegatie, een andere beslissing mogelijk is. Mede in het licht van de beantwoording van de voorgaande vragen, is ondergetekende van mening dat er geen aanleiding is tot uitstel van delegatie aan DNB. Zoals in de memories van toelichting en antwoord is aangegeven, heeft ondergetekende het volste vertrouwen in de kwaliteiten en kundigheid van DNB om de gedelegeerde taken naar behoren uit te voeren. DNB bereidt zich ook al geruime tijd op deze taakuitbreiding voor. Zodra de Wtb door de Staten-Generaal is aangenomen en in werking is getreden, zal ondergetekende dan ook bevorderen dat een algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 27, eerste lid, Wtb tot stand komt waarbij de taken en bevoegdheden op grond van deze wet aan DNB zullen worden overgedragen.

4. Artikelen

Artikel 8

Het doet de ondergetekende deugd dat de leden van de C.D.A.-fractie ingenomen zijn met de bevestiging inzake artikel 8 Wtb, zoals verwoord op pagina 7 van de memorie van antwoord.

De leden van de C.D.A.-fractie vroegen om voorbeelden van de toepassing van voorschriften in het kader van vergunningverlening. In antwoord hierop kan worden gesteld dat artikel 8 is bedoeld om het in concrete situaties alsnog mogelijk te maken aan beleggingsinstellingen een vergunning af te geven mits de vergunning een beperkte reikwijdte heeft, danwel specifieke voorschriften daaraan worden verbonden. Het is niet op voorhand mogelijk om concrete voorbeelden hiervan te geven. Het is ook niet wenselijk. Van een op deze plaats gegeven concreet voorbeeld kan een precedentwerking uitgaan, die de latere beoordelingsvrijheid van de toezichthouder nodeloos zou kunnen beperken. Evenwel is het, ter algemene indicatie, goed denkbaar dat, wanneer een

vergunning op grond van eerdergenoemd artikel 5, derde lid, is gegeven, als voorschrift aan de vergunning wordt verbonden dat de vergunninghouder periodiek of na verloop van een bepaalde termijn aan de toezichthouder rapporteert over de gebruikmaking van de vergunning. Aan de hand van die rapportage zal de toezichthouder kunnen beoordelen of in dat concrete geval de doeleinden van deze wet inderdaad voldoende worden bereikt.

Artikel 12

De aan het woord zijnde leden vroegen de ondergetekende vervolgens nogmaals in te gaan op de positie van onroerend-goed beleggingsinstellingen, en de vraag of de Wtb en de algemene maatregel van bestuur op alle beleggingsinstellingen van toepassing dient te zijn.

Zoals in de memories van toelichting en antwoord is betoogd, bevatten de Wtb en het concept-uitvoeringsbesluit eisen waaraan elke instelling, ongeacht de soort, in beginsel kan voldoen. Daar waar bepaalde soorten beleggingsinstellingen niet kunnen voldoen aan specifieke regels of waar het onredelijk zou zijn hen daaraan te binden, zal hiermee rekening worden gehouden bij de opstelling van de algemene maatregel van bestuur. Zo zal er voor beursgenoteerde beleggingsinstellingen op specifieke punten een uitzondering kunnen worden gemaakt omdat de notering tot gevolg heeft dat de instelling reeds aan de desbetreffende verplichting voldoet. Voor zover instellingen, waaronder onroerend-goed beleggingsinstellingen, niet geheel aan specifieke eisen kunnen voldoen, bieden de eerder in deze nota genoemde mogelijkheden in artikel 5, derde lid, artikel 6, zevende lid, en artikel 12, derde lid, uitkomst. Samenattend kan worden gesteld dat de Wtb een algemene regeling is, die de nodige flexibiliteit in zich heeft om bij het toezicht rekening te kunnen houden met eventuele bijzondere kenmerken van een individuele beleggingsinstelling.

De minister van Financiën,
W. Kok